

УДК 633.11:631.53.027.2:632.95:631.86:631.559

Лісковський С. Ф., аспірант

Миронівський інститут пшениці імені В. М. Ремесла НААН України

E-mail: mwheats@ukr.net

ВРОЖАЙНІСТЬ ПШЕНИЦІ ЯРОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ОБРОБКИ ПРОТРУЙНИКАМИ І МІКРОДОБРИВОМ

Однією з найважливіших передумов отримання насіння з високими біологічними властивостями, а отже одержання високого рівня врожайності, є відсутність патогенної мікрофлори. Хвороби завдають великої шкоди насінню на всіх етапах його життєдіяльності (формування, збереження та проростання). Одним із ефективних способів хімічного захисту рослин від хвороб є обробка насіння фунгіцидними протруйниками. Протруювання є обов'язковим прийомом захисту рослин від хвороб і шкідників, які наявні в ґрунті. Воно дає змогу знезаражувати насіння, захищати його і проростки від пліснявіння, знижувати пошкодзованість сходів кореневими гнилями та шкідниками.

Додавання до протруйників комплексних мікродобрив підсилює їх дію та знімає пригнічувальний вплив на зародок насіння, стимулює проростання, активний ріст проростка і кореневої системи. Передпосівна обробка насіння пшениці м'якої ярої протруйниками і мікродобривами сприяє формуванню в потомстві насіння з високою енергією проростання, лабораторною схожістю, більшою довжиною колеоптиля і кількістю зародкових корінців.

Дослідження проводили в 2018–2019 рр. на сортах пшениці ярої 'МІП Злата', 'Божена', 'МІП Райдужна', 'Діана'. Вивчали протруйники Максим Стар 025 FS (1,5 л/т), Селест Макс 165 FS (1,5 л/т) та їх комбінації із мікродобривом Оракул насіння (0,5 л/т). Польові досліді за-

кладали по попереднику соя згідно з методикою державного сортовипробування. Сівбу проводили сівалкою СН-10 Ц, норма висіву 5 млн схожих насінин на 1 га. Облікова площа ділянки 10 м², повторність шестиразова. Агротехніка в досліді – загальноприйнята для Правобережного Лісостепу України. Урожай збирали комбайном «Сампо – 130» з наступним перерахунком на стандартну (14%) вологість зерна.

Встановлено, що у варіантах з обробкою насіння досліджуваних сортів протруйниками Максим Стар 025 FS, т.к.с. (1,5 л/т) та Селест Макс 165FS, ТН (1,5 л/т) і комплексним мікродобривом Оракул насіння (0,5 л/т) суттєво підвищувалась врожайність. Так, приріст врожайності у сортів становив 'МІП Злата' (0,30–0,36 т/га), 'Божена' (0,31–0,36 т/га), 'МІП Райдужна' (0,31–0,37 т/га), 'Діана' (0,32–0,37 т/га). Найвищу врожайність отримано у сорту 'МІП Божена' (3,91 т/га). Вищий приріст врожайності на всіх сортах відмічений у варіанті із інсектицидно-фунгіцидним протруйником насіння Селест Макс 165 FS з сумісною обробкою мікродобривом Оракул насіння.

У вирощеного насіння зібраного з цих варіантів була більшою (на 1,5–2,6 г) маса 1000 насінин та вихід кондиційного насіння – на 4,2–6,4%. У насіння, взятого з оброблених варіантів, також простежено тенденцію до зростання енергії проростання та лабораторної схожості.

УДК 633.85:631.5

Літошко С. В., аспірант

Інститут олійних культур НААН України

E-mail: iocnaas@gmail.com

ЗАБУР'ЯНЕНІСТЬ ПОСІВІВ СОНЯШНИКУ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД АГРОПРИЙОМІВ ВИРОЩУВАННЯ

Бур'яни завдають землеробству значних збитків, сприяють поширенню хвороб і шкідників, погіршують якість продукції, збільшують енергетичні витрати на виробництво сільськогосподарської продукції.

Метою досліджень було встановлення впливу системи основного обробітку ґрунту та внесення мінеральних добрив на забур'яненість посівів та рівень врожайності соняшнику гібриду 'Ратник'.

Дослідження проводились у 2016–2018 роках на полях Інституту олійних культур НААН. Сівбу соняшнику гібриду 'Ратник' проводили з нормою висіву 50 тис. схожих насінин на гектар. Системи основного обробітку ґрунту: класична – дискування в два сліди, оранка (ПН-3-35) на глибину 22–25 см; безвідвальна – дискування в два сліди, безвід-

вальний обробіток (КЛД-3,0) на глибину 25–27 см; мінімальна – дискування в два сліди, культивация (КПС-4,0) на глибину 10–12 см. Догляд за посівами – два міжрядних обробітки. Варіанти застосування мінеральних добрив: 1. Контроль – без добрив, 2. N₄₀, 3. N₄₀P₆₀, 4. N₆₀P₆₀K₆₀.

За результатами трирічних досліджень встановлено, що системи основного обробітку ґрунту та застосування мінеральних добрив вплинули на забур'яненість посівів соняшнику гібриду 'Ратник'. В середньому за три роки кількість бур'янів в кінці вегетації в залежності від дози добрив знаходилась в межах: 7,2–7,6 шт./м² за класичної системи основного обробітку ґрунту; 9,1–9,3 шт./м² за безвідвальної; 15,0–16,1 шт./м² за мінімальної. Слід відмітити, що кількість